

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1494

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de sluiting van de verzorgingshuizen* (ingezonden 23 februari 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 27 maart 2017).

Vraag 1 en 2

Hoe oordeelt u over het bericht dat verzorgingshuis St. Clara in Gorinchem moet sluiten en dat het voor 60 bewoners onzeker is waar zij in de toekomst zullen wonen?^{1 2}

Schieten u ook de tranen in de ogen bij het lezen dat kwetsbare ouderen gedwongen worden te verhuizen, vaak ver weg uit de plaats waar zij wonen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 1 en 2

Rivas heeft mij als volgt geïnformeerd. De locatie St. Clara is al enige tijd geen verzorgingshuis meer. Begin 2014 is Rivas begonnen met de verhuur van de appartementen van St. Clara als woningen met (thuis)zorg. Van de 60 woningen heeft Rivas er 26 kunnen verhuren. De overige 34 niet. Het gaat om een verouderd gebouw (47 jaar oud) waarvoor weinig belangstelling is. Rivas acht het daarom niet meer verantwoord het gebouw te exploiteren. Het zorgkantoor (Vgz) deelt mee dat zij sinds 2013 in gesprek is met Rivas over het scheiden van wonen en zorg. Het zorgkantoor bevestigt dat steeds minder cliënten op deze verouderde locatie willen wonen en dat de meeste mensen andere keuzes maken.

Dat gesteld hebbende, besef ik terdege dat een verhuizing heel ingrijpend en verdrietig kan zijn. Zeker voor bewoners voor wie de instelling voldoet aan hun eisen, die daar naar tevredenheid wonen en die hier op hoge leeftijd mee worden geconfronteerd. Daarom vind ik het van groot belang dat bij deze verhuizingen rekening wordt gehouden met de wensen van de bewoners en de communicatie zorgvuldig en tijdig verloopt.

St. Clara is een verouderd gebouw en niet geschikt als toekomstbestendig pand voor zwaardere Wlz-zorg, aldus het zorgkantoor. Naar zijn oordeel is ook de leefbaarheid van het gebouw in het geding.

¹ <http://nieuwsgorinchem.nl/2017/02/06/st-clara-voorgoed-dicht-spreekverbod-voor-personeel/>

² <http://www.ad.nl/rivierenland/sluiting-het-clara-komt-hard-aan-in-gorinchem~abd0fabb/>

In de gesprekken met Rivas heeft het zorgkantoor als eis voor de afbouw gesteld dat tijdig wordt overlegd met de bewoners en hen een passend alternatief wordt aangeboden. De cliëntenraad van Rivas is bij de (inkoop)gesprekken aanwezig en heeft ingestemd met het afbouwplan. Rivas is in gesprek gegaan met de bewoners en cliëntenraad, aldus het zorgkantoor. Op 31 januari jl. is een informatiebijeenkomst belegd over de sluiting van de locatie, waarna in de tweede helft van februari persoonlijke gesprekken zijn gevoerd met de bewoners en hun familie. 17 van de 26 bewoners verhuizen naar een andere locatie van Rivas te Gorinchem. Dat zijn net als de huidige woningen huurappartementen met thuiszorg. De 9 andere bewoners zullen verhuizen naar een verzorgingshuis, verpleeghuis of een woning van woningcorporatie Poort 6.

Vraag 3

Erkent u dat verzorgingshuis St. Clara is opgebouwd door de (kerk)gemeenschap en dat deze maatschappelijke investering teniet wordt gedaan zonder enige betrokkenheid van deze gemeenschap? Wat vindt u daar nu van?

Antwoord 3

In september 2016 is een aantal scenario's voor een ontwikkelstrategie voor huize St. Clara in kaart gebracht, waarbij aan de kerk is gevraagd daar over mee te denken. Daaraan bleek bij de kerk geen behoefte te zijn, aldus Rivas. De meeste vrijwilligers van St. Clara gaan verder mee naar een andere locatie. Er is ook in die zin sprake van blijvende betrokkenheid.

Vraag 4

Wat gebeurt er met de gebouwen en vervreemding daarvan? Is er toezicht op wat er met de opbrengst gebeurt? Bent u bereid dit te (laten) onderzoeken?

Antwoord 4

Het streven is, zo begrijp ik, om de huurders voor 1 juni 2017 te verhuizen. Over de toekomstige bestemming van de huisvesting zal Rivas zich gaan beraden.

De verantwoordelijkheid voor verkoop of verhuur van vastgoed ligt primair bij zorgaanbieders zelf. Dat geeft bestuurders de verantwoordelijkheid om investeringsbeslissingen, in overleg met hun cliënten- en ondernemingsraad, goed te overwegen. Het is vervolgens aan de Raad van Toezicht om hier toezicht op te houden.

De zorgaanbieder is met betrekking tot de verkoopopbrengst gehouden aan de geldende regels rondom verkoopopbrengsten. Daarnaast kan het zo zijn dat er nog hypotheekrecht op het vastgoed is gevestigd. In dat geval kan verkoop alleen plaatsvinden na formele instemming («royement») door alle hypotheekhouders, zoals banken of het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Banken eisen daarbij in beginsel dat verkoopopbrengsten worden gebruikt om af te lossen op de lopende leningen.

Vraag 5

Zijn er in het Gorinchemse ziekenhuis Beatrix problemen met «verkeerde bedden»-problematiek met ouderen? Is het verstandig om het verzorgingshuis te sluiten?

Antwoord 5

Uit navraag bij Rivas en het zorgkantoor bleek dat er nauwelijks sprake is van «verkeerde bedproblematiek» in het Beatrix ziekenhuis. Er is daarom ook geen behoefte aan extra capaciteit.

Vraag 6

Kunt u een overzicht geven van het aantal plekken dat zorgkantoren minder inkopen ten opzichte van 2012 omdat zorgzwaartepakketten (ZZP) 1,2,3 ge-extramuraliseerd zijn? Wat is geplande afbouw voor 2017 en 2018?

Antwoord 6

In 2012 was het feitelijk gebruik van ZZP 1 t/m 3 (V&V) 36.420 plekken (bron: Monitor Langdurige zorg). In 2015 is de realisatie uitgekomen op bijna 15.000 plekken; voor 2016 bedroeg de voorlopige realisatie ruim 10.000 plekken. Voor het jaar 2017 hebben de zorgkantoren productieafspraken gemaakt voor 8.200

intramurale plekken voor cliënten met een indicatie ZZP 1 t/m 3 (V&V).

Vanwege de geleidelijk uitstroom van cliënten door overlijden en doorstroom naar een hoger zzp, is de verwachting dat er in 2018 nog ruim 4.000 plekken nodig zullen zijn. Daarbij staat het recht van de cliënt met een indicatie voor een laag zzp voorop. Zorgkantoren zijn dus verplicht om voldoende plaatsen in te kopen.

Vraag 7

Hoeveel verzorgingshuizen worden dit jaar gesloten? Bent u bereid dit te onderzoeken en de Kamer te informeren?

Antwoord 7

Er wordt landelijk geen lijst bijgehouden van verzorgingshuizen die sluiten of in 2017 voornemens zijn te sluiten. Landelijk worden de indicaties geregistreerd (CIZ) en de gerealiseerde productie en productieafspraken (NZa).

In verzorgingshuizen worden steeds zwaardere cliënten geholpen. Het aantal cliënten met een licht ZZP (ZZP VV 1 t/m 3) neemt af, terwijl het aantal plekken dat bezet is met mensen met een hoog ZZP kan groeien met een tempo dat gelijke tred houdt met demografische factoren.

In reactie op bovenstaande langjarige trend kunnen verzorgingshuizen die een afnemende vraag van cliënten met een licht ZZP waarnemen, zich richten op de zwaardere cliëntenpopulatie of op basis van scheiden van wonen en zorg zich richten op cliënten uit de Wmo/Zvw. Naar de mate waarin dit lukt, behoeven verzorgingshuizen niet te sluiten. Verder geldt dat sluiting van verzorgingshuizen door renovatie of nieuwbouw van alle tijden is en niet enkel met extramuralisering samenhangt.